

Slovenský Betlehem

Novina, milí kresťané, novina.
Zjevila se nám v Betleme ctná panna.
Tá nám porodila, však pannou zostala
a sice bez muža, vykvitla z nej ruže,
čo pochopiť rozum ľudský nemože.

Vydalo Staré divadlo v Nitre
Zodpovedný redaktor : Ondrej Spišák
Zostavila: Veronika Gabčíková

Výtvarná podoba bulletinu k inscenácii: Mária Žilíková
Design a sadzba: Peter Jánsky, Tlač: Michelangelo

STARÉ
DIVADLO
V NITRE

Staré divadlo v Nitre, sezóna 2008 / 2009 – 177. premiéra

Riaditeľ SDvN : **Ondrej Spišák**
Vedúca umeleckého súboru: **Danica Hudáková**

Ondrej Spišák

Slovenský Betlehem

Dramaturgia: **Veronika Gabčíková**

Scéna a kostýmy: **Mária Žilíková**

Hudba a korepetície: **Eugen Gnoth**

Pohybová spolupráca: **Eva Burdová a.h.**

Korepetícia dychových nástrojov
a hudobná spolupráca: **Drahomír Daloš a.h.**

Réžia, scenár a výber piesní: Ondrej Spišák

OSOBY A OBSADENIE:

Anjel , Panna Mária: ... Lucia Árendášová-Barcziová
Anjel , Bača, Gazda: ..... Ivan Gontko
Anjel , Stvoriteľ, Kubo: ..... Ján Hrmo
Anjel , Eva, Gašpar, Gazdiná: .... Danica Hudáková
Anjel, Had, Smrť: ..... Lucia Korená
Anjel, Adam, Stacho, Kováč: ..... Lubomír Kratochvíl
Anjel, Baltazár: ..... Katarína Petrusová
Archanjel Gabriel: ..... Olga Schrameková
Anjel, Herodes: ..... Agáta Solčianska
Anjel, Krčmár, Fedor, Cigáň: ..... Roman Valkovič
Anjel, Svätý Jozef: ..... Milan Vojtela
Anjel, Melichar: ..... Mária Záturová

Inšpícia a rekvizity: Rúth Bánovská

Text sleduje a kostýmy pripravuje: Mariana Cibulková

Vedúci techniky: Peter Brat

Javisková technika: Boris Klinka

Svetlo: Peter Trnka, Ivan Vnuk

Scénu a kostýmy vyrobili pracovníci dielne SDvN Editka Cintulová, Tatjana Medzayová a Karol Ďurač pod vedením Heleny Vavrouškovej.

Realizácia kovových scénických konštrukcií: Ludovít Šimanský

Fujaru a píšťalu vyrobil: Drahomír Daloš.

Slávnostná premiéra: 28. novembra 2008 o 18.00 hod., vo Veľkej sále SDvN

Zriadovateľom
Starého divadla v Nitre
je Nitriansky samosprávny kraj.

Vianočná ľudová hra

Je najčastejšie hranou hrou ľudového divadla. Vznikla zo stredovekého náboženského divadla (vianočné hry) a šírenia príbehu o jasičkách (betleheme). Príbeh vianočných hier pochádza z biblie a odohráva sa v pastierskom prostredí. Pospolití ľudia ho obohatili o zvyklosti valaského života a pastieri postupne splynuli so zbojníkmi. Do hry sa začlenila aj maska starého hlúpeho deda a hra sa predvádzala pri obchôdzke po dedine. Dej tejto hry dodnes tvoria biblické príbehy o Adamovi a Eve, príbeh o pastieroch na salaši, budenie pastierov, príbeh o anjelovi a zvestovaní narodenia Pána, pokračuje cestou do Betlehema a obdarovaním Ježiška. Na záver sa spievajú koledy a tancuje sa odzemok. Hra je napísaná vo veršoch – čiastočne sa spieva a čiastočne recituje.

K základným postavám tejto hry patria anjel, ktorý nosí betlehem, valasi Fedor a Stacho, starí pastieri – bača a nemotorný Starý a Kubo. Počet postáv účinkujúcich v hre v jednotlivých oblastiach Slovenska sa mení od 3 do 7.

Dej betlehemskej hry nie je dramatický, je to komédia založená na protiklade náboženskej vznešenosti a ľudovej jednoduchosti, na komolení latinských slov, ale aj na ľudových žartoch a výsmechu. Veľkú obľubu vianočná ľudová hra získala pre svoju hravosť a komediálnosť, poetiku a striedanie vážnych a humorných častí.

Betlehemske hry boli rozšírené takmer na celom Slovensku a vo viacerých jeho kútoch sa zachovali dodnes.

A o to, aby sa zachovali čo najdlhšie sa usilujeme našou inscenáciou aj my!

